

Colin Turner. Kur'ân'ı Said Nursî İle Okumak: Risale-i Nur'un Ana Temaları

Colin Turner. Reading the Qur'an with Said Nursi: The Main Themes of Risale-i Nur

Muhammed BALBAY

Dr. Öğr. Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman University Social Sciences Institute, Batman/Türkiye. muhammed.balbay@gmail.com, Orcid ID 0000-0002-1945-9239

Makale Bilgisi	Article Information
Makale Türü – Article Type	Book Review / Kitap İncelemesi
Geliş Tarihi – Date Received	8 Mart / March 2022
Kabul Tarihi – Date Accepted	12 Haziran / June 2022
Yayın Tarihi – Date Published	28 Haziran / Haziran 2022
Yayın Sezonu	Haziran - June
Issue - Sayı	13

Atıf / Cite as: Balbay, Muhammed. "Colin Turner. Kur'ân'ı Said Nursî İle Okumak: Risale-i Nur'un Ana Temaları: Colin Turner. Reading the Qur'an with Said Nursi: The Main Themes of Risale-i Nur". *Katre Uluslararası İnsan Araştırmaları Dergisi – Katre International Human Studies Journal* 13 (June / Haziran 2022), 196-204.

<https://doi.org/10.53427/katre.1106607>

İntihal / Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/katre/policy>

Copyright © Published by İstanbul İlim ve Kültür Vakfı / Istanbul Foundation for Science and Culture, İstanbul, Turkey. All rights reserved.

Colin Turner. Kur'an'ı Said Nursî İle Okumak: Risale-i Nur'un Ana Temaları (trc. İbrahim Kapaklıkaya). İstanbul: Nesil Yayınları, 2020, 876 sayfa.

Muhammed BALBAY

Öz

İngiliz akademisyen ve araştırmacı Colin Turner, *Kur'an'ı Said Nursî İle Okumak: Risale-i Nur'un Ana Temaları* adlı eserinde Kur'an'dan yola çıkarak Said Nursî'nin bakış açısıyla tevhid, varoluş, varlıklar, doğa, sebep-sonuç ilişkisi, hayat, ruh ve melekler, insan, kâinat ve 'ene', vahiy ve nübüvvet, Kur'an ve Hz. Muhammed (sav), âhiret, iman ve küfür, ibadet ve hayırlı ameller, maneviyat, kader ve cüz'î irade, ihlâs ve uhuvvet, muhabbet, hikmet ve pratik bilgelik, medeniyet, siyaset ve cihad gibi kavranması oldukça güç olan mefhumları açıklamaya çalışmıştır. Risale-i Nur'u okuyup anlamak isteyen okurlar için bu eser önemli bir yardımcı hükmündedir. Said Nursî'yi sadece kendi eserlerinden tanımaya çalışmak eksik bir hareket olabilir. Şüphesiz sonradan Müslüman olmuş ve yıllarını Said Nursî'yi anlamaya vermiş bir araştırmanın gözüyle Nursî'yi anlamaya çalışmak büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kur'an, Colin Turner, Said Nursî, Risale-i Nur, Risale-i Nur'un Ana Temaları.

Colin Turner. "Reading the Qur'an with Said Nursi: The Main Themes of Risale-i Nur", (tr. İbrahim Kapaklıkaya). İstanbul: Nesil Publications, 2020, 876 pages.

Abstract

British academic and researcher Colin Turner, in his book "Reading the Qur'an with Said Nursi: The Main Themes of Risale-i Nur", tried to explain concepts that are difficult to comprehend such as the hereafter, faith and unbelief, worship and good deeds, spirituality, destiny and partial will, sincerity and brotherhood, love, wisdom and practical wisdom, civilization, oneness, existence and beings, nature and reason, spirit and angels, human, universe and 'I'ness', revelation and prophecy, politics and jihad based on the Qur'an from the perspective of Said Nursi. This work is an important handbook for readers who want to read and understand Risale-i Nur. Trying to get to know Said Nursi only from his own works may be an incomplete move, however undoubtedly, it is of great importance to try to understand Nursi through the eyes of a researcher who later became a Muslim and spent years understanding Said Nursi.

Keywords: The Qur'an, Colin Turner, Said Nursi, Risale-i Nur, Main Themes of Risale-i Nur.

Her asırda çeşitli dinlere mensup sanat, spor, siyaset, din ve bilim adamları hayatlarının bir döneminde İslâm'a girmeyi tercih etmişlerdir. Fransız mutasavvıf ve mütefekkeri Abdülvâhid Yahyâ (René Guénon) (1886-1951), yine Fransız düşünür ve yazarı Roger Garaudy (1913-2012), Alman diplomat Murad Wilfried Hofmann (1931-2020) bunlardan birkaçıdır. Bunların temel özelliklerinden biri de İslâm'ı seçtikten sonra ömürlerini İslâm'a hizmete adanmış olmalarıdır. İngiliz akademisyen ve araştırmacı Prof. Dr. Colin Turner de bunlardan biridir.

1955 yılında İngiltere'nin Birmingham şehrinde dünyaya gelen Turner, 1975 yılında Müslüman oldu. Yüksek tahsilini Durham Üniversitesi'nde tamamlayan Turner akademik hayatını yine bu üniversitede sürdürdü. Ortadoğu ve İslâm araştırmaları üzerinde uzmanlaştı. Başlıca ilgi alanları Müslüman teolojisi ve felsefesi, Tasavvuf ve Şiilik, Müslüman entelektüel tarihidir. Farsça'yı akıcı olarak konuşan, Almanca, Fransızca, Arapça ve Osmanlıca'yı üzerinde çalışma yapacak derecede bilen Turner, son yıllardaki çalışmalarını "Bediüzzaman Said Nursi ve Risale-i Nur" üzerine teksif etmiştir. Değerlendirmesini yaptığımız "Kur'ân'ı Said Nursî İle Okumak" adlı eseri, kendi ifadesiyle onun en iddialı projelerindedir. "Kitapları, gerek bilimsel gerekse popüler çalışmaları ile genelde Batı'da, özelde ise İngiltere'de İslâm'a ve Müslümanlara katkı sunup islam'ın doğru anlaşılmasına katkı sunmuştur. Bunun yanı sıra Müslüman ülkelerde katıldığı etkinliklerle kültürler arası yakınlaşmaya vesile olduğu için 2018 yılında Üsküdar Üniversitesi tarafından kendisine "3.Yüksek İnsanı Değerler Ödülü" verilmiştir.

Eserin orijinal adı *The Qur'an Revealed: A Critical Analysis of Said Nursi's Epistles of Light*'dir. Esere takdim yazısı yazan Darmouth Koleji Antropoloji Bölümü hocalarından Dane F. Eickelman eser hakkında "genellikle Clifford Geertz ile ilişkilendirilen bir araştırma yöntemi olan, bir metni veya olaylar setini, dışarıdan bakan birinin anlamasını kolaylaştıran bir yöntem olan 'ortamına yerleştirme metodu' ile kaleme alınan bu eser geniş tanımlamanın güzel bir örneğini bizlere sunmuştur" (s. 11-12) değerlendirmesinde bulunmuştur.

İbrahim Kapaklıkaya tarafından Türkçeye kazandırılan eserin çevirisi oldukça başarılıdır. Turner eseri hazırlarken Risale-i Nur'un Şükran Vâhide tarafından İngilizceye çevrilen nüshalarından faydalanmıştır. Eserin yaklaşık dörtte biri bire bir alıntılardan ibarettir. Bu alıntılar İngilizcesinden Türkçeye çevrilmek yerine, Türkçe orijinalinde olduğu şekliyle verilmiştir. Bu şekilde bir metnin iki defa tercüme edilmesi sonucunda ortaya çıkacak olan anlam kargaşasının önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Eser, "Giriş" ve on sekiz müstakil bölümden meydana gelmektedir. Her bölüm tek başına küçük bir kitap hüviyetinde olup bölüm başlığından sonra giriş, alt başlıklar ve sonuç kısımlarından oluşmaktadır. Her bölüm tek başına kendi sonuç kısmında nihaî bir değerlendirmeye tabi tutulduğundan kitabın sonunda ayrıca bir sonuç bölümünün yazılmasına gerek duyulmamıştır. Eserin bölüm başlıkları şöyledir: 1. Bölüm: Tevhide Dair, 2. Bölüm: Varoluş ve Varlıklar, 3. Bölüm: Doğa ve Sebep-Sonuç İlişkisi, 4. Bölüm: Gaybın Yüzleri: Hayat, Ruh ve Melekler, 5. Bölüm: İnsan ve Kâinat: Nursî ve "Ene", 6. Bölüm: Vahiy ve Nübüvvet, 7. Bölüm: Kur'ân ve Hz. Muhammed (sav), 8. Bölüm: Ahiret, 9. Bölüm: İman ve Küfür, 10. Bölüm: İbadet ve Hayırlı Amellere Dair, 11. Bölüm: Maneviyat, 12. Bölüm: Kader ve Cüz'î İradeye Dair, 13. Bölüm: İhlas ve Uhuvvete Dair, 14. Bölüm: Muhabbete Dair, 15. Bölüm: Hikmet ve Pratik Bilgeliğe Dair, 16. Bölüm: Medeniyet, 17. Bölüm: Siyaset, 18. Bölüm: Cihada Dair.

Kur'an, Arapça indirilmiş bir kitap olmakla birlikte her Arapça bilenini onu eşit seviyede anlayacağı bir kitap değildir. Kur'an âyetlerinin muhkemi ve müteşâbihâtı vardır; her âyetin ibaresiyle, işâretiyle, nassıyla, iktizasıyla delâlet ettiği farklı anlam katmanları vardır. Bunları daha çok dinde derinlik kazanmış âlimler anlayabilir. Bu anlamda Said Nursî, Turner'in gözünde "Türkiye'deki İslâm ilmi alanında devasa bir anıt gibi duran" (s.14) bir şahsiyettir. Bu sebeple Turner, Kur'an'ı Nursî'nin gözüyle anlamaya çalışmış ve bu eseri telif etmiştir. Turner eseri kaleme alma nedenini şu satırlarla ifade etmektedir:

"Asıl hedefim onun öğretilerini, somut olarak Risale-i Nur'da bulunan şekliyle, yapabildiğim ölçüde 'açmak' oldu. Bunu kendi kaygılarımdan çok onun kaygılarını dikkate alacak şekilde yapmaya çalıştım. Elbette Nursî'yi yarım asır önce kaygılandıran hususların, günümüzde bizi aynı derecede ilgilendirdiğini

anlamak güç değildir. Nursî'nin öğretilerine ilişkin kusurlarımın ciddi biçimde farkındayım. İslâm teolojisi, felsefesi ve tasavvufuna ait bir geçmişim olsa da, Nursî'nin söylediği her şeyi anladığımı iddia edemem. Dolayısıyla bu eseri Risale-i Nur konusunda kesin bir şerh, yorum olarak sunamam." (s. 22-23). Bu mütevazı sözlerine rağmen Turner'in çalışmasının Nursî'nin öğretisi hakkında bilgi veren önemli bir eser olduğunu söylemeliyiz. Nursî'nin hayatı hakkında daha geniş eserlerin telif edildiğini biliyoruz. Fakat şimdiye kadar çeşitli konulardaki görüşlerini ihtiva eden çalışmalar arasında Turner'in eserinin en mufassal çalışma olduğunu ifade edebiliriz. Türkiye'deki İslâm araştırmacılarının bu durumu dikkate almaları gerektiği kanaatindeyiz.

Risale-i Nur'daki konular bu eserde ele alınanlardan ibaret değildir. Ancak Risale-i Nur'un geneli dikkate alındığında ana konuların Turner'in ele aldıkları olduğunu görürüz. Aynı zamanda konu seçiminde de Turner'in başarılı olduğunu görmekteyiz. Toplumunu ilgilendiren temel konuları eserinde ele alıp istifadeye sunmuştur.

Eserin İngilizce adından da anlaşıldığı üzere bu çalışma, Risale-i Nur'un eleştirel bir analizidir. Yani aynı konudaki farklı görüşlerin de ortaya konduğu bir çözümlerdir. Analiz yapmak bir problemin farklı kısımlarını ayırıştırarak ayrı ayrı incelemek ve daha sonra aralarındaki ilişkileri değerlendirmek demektir. Turner bu eserinde sadece Nursî'nin görüşlerine başvurmakla kalmamış aynı zamanda farklı bilim adamlarının görüşleriyle karşılaştırıp bir neticeye varmıştır. Turner'in hem Doğu'dan hem de Batı'dan Nursî'nin görüşlerini karşılaştırdığı felsefeci, din ve bilim adamlarının isimleri şöyledir:

Doğu'dan: Cüneyd-i Bağdâdî (ö. 910), Sammûn (910), Ruveym bin Ahmed (ö. 914), Ebû Muhammed el-Cerîrî (ö. 923), Ebü'l-Hasan el-Eş'arî (874-936), Fârâbî (ö. 950), tarihçi el-Makdisî (ö. 966'dan sonra), Ebû Tâlib el-Mekkî (ö. 996), İbn Sinâ (980-1037), Cüveynî (ö. 1085), Gazâlî (ö. 1111), Abdulkadir-i Geylânî (ö. 1165), İbn Arabî (ö. 1240), Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî (ö. 1273), Muslihiddin Sa'dî Şîrâzî (ö. 1292), Aziz Neseî (ö. 1300), Şemseddin Hâfız Şîrâzî (ö. 1389), Abdurrahman Câmî (ö. 1492), İmâm-ı Rabbânî (ö. 1624), Molla Sadreddin Şîrâzî (Molla Sadrâ) (ö. 1641), Şah Veliyyullah Dihlevî (ö. 1762), Namık Kemal (1840-1888), Cemâleddin-i Afgânî (1838-1897), Fazlur Rahman (1919-1988).

Batı'dan: Eflatun (m.ö. 427-347), Aristo (m.ö. 384-322, Thomas Aquinas (ö. 1274), Descartes (1596-1650), Blaise Pascal (1623/1662), Newton (1643-1727), David Hume (1711-1776), Voltaire (1694-1778), Adam Smith (ö. 1790), William Paley (1743-1805), Kierkegaard (1813-1855), Max Weber (1864-1920), ilâhiyatçı ve roman yazarı C.S. Lewis (1898-1963), Talcott Parsons (1902-1979), Edward Banfield (1916-1999), ünlü Hıristiyan ilâhiyatçı John Hick (1922-2012), Katolik ilâhiyatçı David Burrell (d. 1933-).

Turner'in çalışmasında dikkati çeken birçok orijinal yorum ve değerlendirme mevcuttur. Meselâ; Nursî Allah'ın vâcibü'l-vücûd oluşuyla ilgili mantıksal ve kavramsal bir zorunluluğun kastedilmeğini burda ifade edilmek istenen şeyin dışarıdan başlatılan herhangi bir yaratma, yok etme ve değişime Allah'ın (cc) haşa! Tabi olmadığıdır. Allah'ın (cc) vâcibü'l vücûd olması değişmeyen, ebedi olan ve varlıkların varoluşlarının kendisine bağlı olduğu yüce yaratıcı demektir. Nursî'nin zorunluluk konusundaki bu görüşü, kelâm düşüncesi kalıbından doğmadığı gibi, İslâm filozoflarının zorunlu varlık görüşüne de uymaz.

Turner'e göre Nursî'nin tevhid yorumu, nesnelere dünyasının tartışmasız tek yaratıcısı olan yüce Allah (cc) tarafından yaratılan "Kitabı Kebiri Kâinat" betimlemesine dayanır. Bu kitap, İlâhî isimlerin tezahürlerinden ibaret olan "sözler" ve "âyetler"den meydana gelmektedir. Nursî'ye göre yaratılmış tüm varlıklar bir ölçüde Allah'ın isimlerinin tecellisidir. Kâinattaki her bir varlık fitratı gereğince Rabbini sena edip O'na âyinedarlık eder. İlâhî İsimlerin nihayetsiz çeşitlilikteki derecelerde tezahürleri yoluyla, 'Allah'tan gayrisinin' varlığı görünür hale gelir.

Turner üçüncü bölümde Nursî'nin "Tabiat Risalesi"nin orijinal bir tahlilini yapar. Turner'e göre Tabiat Risalesi'nde 'sebebe' kavramıyla, başka bir şeyin vücud bulmasını sağlayan şey anlamına gelen 'etkin sebebe' kastedilmiştir. "Doğa" kavramıyla kastedilen şey de buna benzer bir anlamdır. Dolayısıyla Nursî'nin terminolojisinde 'sebebe' veya 'doğa', Allah'tan gayrisini temsil eden ve kendisine yaratma veya vücud verme yeteneği atfedilen her şeyi ifade etmektedir. Nursî'ye göre herhangi bir şeye vücud verme yeteneğine sahip tek özne Allah'tır; ister 'sebebe' ister 'tabiat' denilsin, Allah'tan gayri hiçbir şey yaratma yeteneğine sahip değildir. Allah dünyayı altı günde yaratıp, yedinci

günde dinlenmeye geçen bir Yaratıcı değil, kâinatı sürekli ve kesintisiz olarak yaratan ve idame ettiren mutlak kudrettir. Allah'ın doğrudan olan ve her tür neden unsurlarının yardımından uzak olan sürekli yaratma eylemi, son tahlilde insanın tüm tanrılık iddialarını hükümsüz kılar ve tüm kemâl sıfatlarının hakiki sahipliğini gerçek sahibine verir.

Turner'in şu değerlendirmelerine yer vermeliyiz:

Nursî'ye göre "kâinatın kapılarının açık olduğu" efsanesi, insanın saadetinin önündeki en büyük engellerden biridir. O'na göre kâinatı anlamının anahtarı, insanın elindeki gizemli 'ene'dir. 'Ene' Allah'ın insana verdiği bir emanettir. 'Ene' ölçütüne ihtiyaç duyulmasının nedeni, Allah'ın ilim, kudret, hikmet ve rahmet gibi isim ve sıfatlarının anlaşılması için bir araç olmasıdır. Ene, kendi varlığındaki kudret, cemal, hikmet, rahmet ve ilme bakarak bunların hepsinin sahibinin Allah olduğunu anlar. Ene'nin kendi içinde hiçbir anlamı yoktur ve yalnızca Mutlak'ın varlığı ve anlamını ortaya çıkarmak için vardır.

Nursî'nin âhiretin varlığı konusunda ileri sürdüğü argümanlar, aslında Kur'an'ın argümanlarıdır ve metodolojisi de büyük ölçüde aynıdır. Kur'an, ahiret konusunu, insan aklı tarafından kabul edilebilir, ancak deneysel olarak kanıtlanamaz bir hakikat olarak sunmaktadır. Nursî de aynısını yapmaktadır.

Nursî, imanı, manâ-yı ismî, küfrü ise manâ-yı harfî, felsefî kavramlarıyla ayrılmaz biçimde ilişkilendirmektedir. Allah'a iman her şeyin O'nu gösterdiğini görmeyi gerektirirken, küfür, her şeyin yalnızca kendisini gösterdiğini kabul etmektir. İman gözüyle bakıldığında bütün kâinatın bir işaretler ve semboller galerisi, Allah'ın isimlerini yansıtan devasa bir ayna, yazarını haber veren İlahî kaleme yazılmış kitaplar ve harfleri oluşturan varlıklarla dolu bir âlem olduğunu görmekteyiz. Oysa küfür gözüyle bakıldığında, Yaratıcı ile bağlantısı gizlenir ve kâfirin zihninde yok sayılır. Kâfir yaratılmış varlıkların kısa, son tahlilde maksatsız varoluşları esnasında kendi arzularını tatmin etmekten başka bir maksadı bulunduğu anlayışını reddetmektedir. Nursî bu bakış açısını, yalnızca kâfirlerin kendi aklına değil, kâinattaki bütün varlıklara hakaret olarak görmektedir.

Nursî'ye göre ibadet farzları yerine getirmekten ibaret değildir. Kişi tüm eylemlerini ibadet duygusuyla yaparak kulluğa dönüştürebilir. Bu durumda hayırlı amel, 'Allah'ın şuurunda olmak' ve ister farz ibadeti yaparken, isterse

günlük hayatın sıradan işlerini yaparken olsun, daima 'Allah namına' hareket etmektir.

Bir insan manevi yolda ilerlediği, sürekli olarak Allah'ı zikrettiği ve kendisine Allah'a olan mutlak bağlılığını hatırlattığı sürece, Nursî'ye göre sonuç olarak güç, sükûnet ve huzur kazanacaktır. Çünkü her şey için kendisine değil – bir saniyeliğine bir atomu bile ayakta tutamaz- Allah'a dayanacaktır. Allah'ın ise kudreti her şeye yeter ve inayeti asla tükenmez.

Kaderin her şeyi kuşatıcılığı dikkate alındığında bir kimse eylemde bulunma özgürlüğü var gibi görünse bile, hakikatte bu özgürlüğünün yalnızca şu eyleme veya bu eyleme yönelme eğiliminden ibaret olduğunu anlar. Bu kişi, Allah'ın ne kadar adil olduğunu ve kendisine taşıyamayacağı bir yükü yüklemeyeceğini bilse dahi, bu anlayış çerçevesinde kendisini hür hissetmesi zordur. Dolayısıyla her zaman insanın cüz'î iradesi ile Allah'ın küllî iradesi arasında bir uyumluluk yakalamak güç olmuştur. Allah'ın küllî iradesi karşısında insan kendisini her zaman sınırlandırılmış hisseder. Ancak Nursî bu görüşe katılmaz. Ona göre kader sınırlayıcı değil, özgürleştirici bir işlev görür. Bir rivayette ifade edildiği üzere "kadere iman eden kederden emin olur." Kadere iman, tarifi mümkün olmayacak derecede saadet ve huzur kaynağıdır.

İhlâs yalnızca uhuvvetin değil, aynı zamanda tüm iman esaslarının ve Müslümanlardan beklenen pratiklerin ve davranışların temelidir. İhlâs yalnızca Allah namına –bismillah diyerek- hareket etmektir ve ihlâs yoluyla tüm eylemler ibadete dönüşür. Hedefi Allah'ın rızası olmayan her türlü iş, fanidir ve yapana hiçbir manevî yarar sağlamaz.

Said Nursî'nin "Şeytandan ve siyasetten Allah'a sığınırım" sözü meşhurdur. Bazen bu gizemli söz, onun tavizsiz bir şekilde siyasetten uzak durduğuna ilişkin bir kanıt olarak sunulur. Oysa bu sözün anlamı, İslâm toplumunun durumunun iyileştirilmesiyle artık ilgilenmediği anlamına gelmiyor. Tavrında değişen husus, artık 'yukarıdan aşağıya doğru' bir reform yaklaşımının –siyasal 'kestirme yolun'- bazı ivedi sonuçlar doğursa bile, kalıcı veya insanın hakiki psikolojik –ruhsal veya sosyo-siyasal refahına uygun köklü ve sürdürülebilir sonuçlar vermeyeceğini anlamasıydı. Artık o, millete hizmet etmenin en iyi yolunun iman hakikatlerini yayarak, insanların imanını güçlendirerek kendilerini kurtarmasını sağlamak olacağına inanıyordu. Kavram

olarak siyasete karşı değildi. Onun karşı olduğu şey, kollarını her yere uzatmış olan tarafgirlik, husumet ve kişisel çıkarlardan beslenen, din dahil her şeyi yalnızca araç olarak gören çıkarıcı güç siyasetinin acımasız dünyası idi. Onun karşı olduğu şey, hakka yabancılaşmış güç odaklı siyasettir.

Sözlükte cihad, 'çaba göstermek', 'kişinin gayret göstermesi' anlamına gelir. Allah yolunda cihad, silâhlı mücadeleden çok daha geniş bir 'çaba göstermeyi' ifade eder. Kur'an terminolojisi bağlamında cihad ve kâtâli eşanlamlı görmek yanlıştır. Cihad ve kâtâlin birbiriyle aynı olmadığı, kişinin 'malı ve canıyla' cihad etmesinin silâhlı çatışmayla ilişkili ve hiçbir şekilde böyle bir savaşla ilişkili olmayan âyetlerde yer almasından anlaşılabilir. Said Nursî cihadın formülünün ve öneminin, tarihin herhangi bir noktasında ümmetin içinde bulunduğu sosyal-siyasal şartlara bağlı olduğunu çok iyi biliyordu. İslâm toplumunun ilk yıllarında Kur'an'daki cihad kavramının en geniş anlamıyla, yani kişinin 'canı ve malıyla' Allah'a yaklaşmak için elinden gelenin en iyisini yapma çabası olarak anlaşılıyordu. Nursî'nin haricî düşmanlara karşı yapılan askerî cihadın meşruiyetini kabul ettiği tartışmasızdır. Askerî cihad, Hz. Peygamber (sav) devrinde Medine'de yeni kurulmuş ve bir bakıma İslâm'ın somutlaşmış hali olan İslâm toplumunu koruma aracı olarak uygundu; onlara yapılan her türlü saldırı dine yapılmış sayılıyordu; çünkü onlar yoluyla din ifadesini buluyordu. Oysa hem Nursî'nin devrinde hem de günümüzde, Müslümanlar yedinci yüzyılın Medine'sinde yaşamadıkları gibi, Medinelilerin düşünce yapısına ve Medine paradigmasının üzerine inşa edildiği sağlam iman altyapısına sahip değillerdir. Medine şehir devletinin düşmanlarına karşı cihadın bir ifadesi olarak silahlı mücadele vermesi, o dönemin özgün şartlarının bir sonucuydu. Nursî, çağdaşı olan âlimlerin büyük çoğunluğunun aksine, bir ideal sosyal-siyasal sistem kurulmasına odaklanmamıştır. Onun odak noktası iman esaslarıydı. Zira yaşadığı dönemde iman esasları büyük saldırı altındaydı. Nursî'nin imanın korunması ve güçlendirilmesine vurgusu, politikadan uzak durması, dâhilde silahlı mücadeleyi reddetmesi ve sosyal yaşama aşamalı bir yaklaşımı benimsemesi gibi hususların hepsi, sosyal-siyasal söylemlerinin altında 'Medine rüyası' yatan Müslüman düşünürler çoğunluğunun aksine, Nursî'nin tamamen Mekke yönelimli olduğunu, geniş toplumda kalıcı bir ahlâkî düzen kurulmasının ön şartı olarak imanın nefsinin tezkiye etmesi hedefiyle hareket ettiğini göstermektedir.

Sonuç olarak Turner kitabında, Nursî'nin eserlerinden yola çıkarak tevhîd, vahdet-i vücud, kader, Allah'ın isimleri, yaratılış, âhiret, nübüvvet gibi kavranması oldukça güç olan mefhumları açıklamaya çalışmıştır. Risale-i Nur'u okuyup anlamak isteyen okurlar için bu eser büyük bir yardımcı hükmündedir. Said Nursî'yi sadece kendi eserlerinden tanımaya çalışmak eksik bir hareket olabilir. Şüphesiz sonradan Müslüman olmuş ve yıllarını Said Nursî'yi anlamaya vermiş bir araştırmacının gözüyle Nursî'yi anlamaya çalışmak büyük önem taşımaktadır.